

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

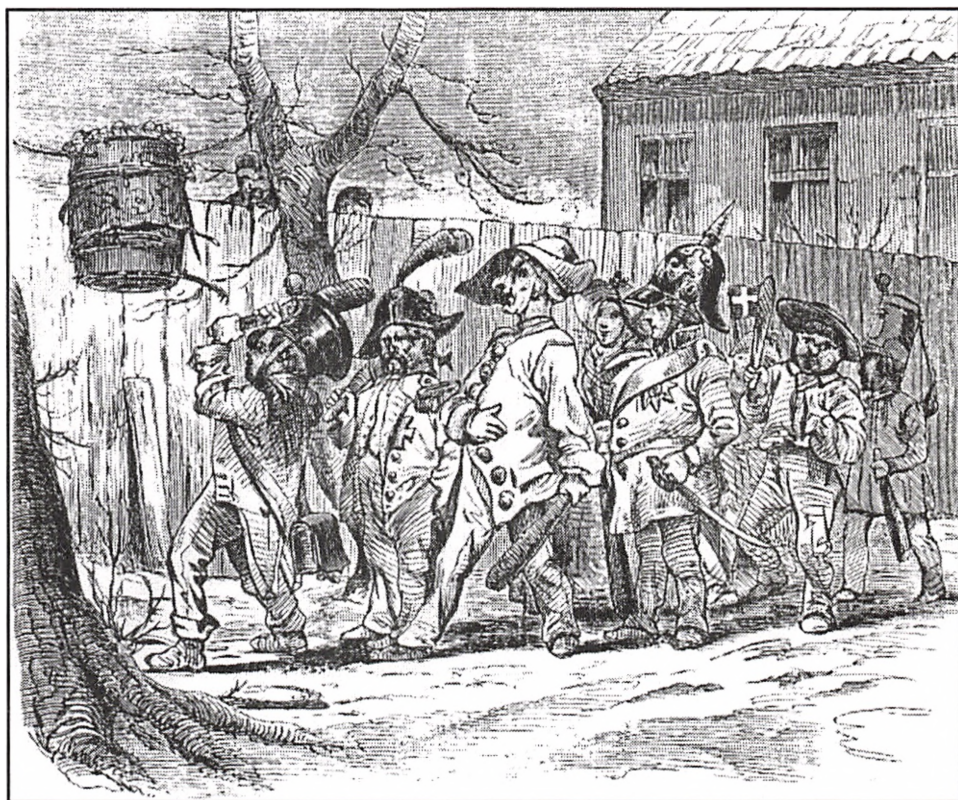
Nr. 74, JANUAR 2009

ISSN 1395-6744

NYT FRA LOKALHISTORIEN

UDGIVET AF LOKALHISTORISK SELSKAB FOR BRØNSHØJ, HUSUM OG UTTERSLEV

Fastelavn er mit navn
Illustreret Tidende, cirka 1860

NYT FRA LOKALHISTORIEN udkommer fire gange om året. Eftertryk er tilladt efter aftale og med kildeangivelse.

Bladet modtager gerne indlæg fra medlemmerne, men redaktionen påtager intet ansvar, hverken for indhold eller for korrektur.

Redaktion: Jens Peter Gjaldbæk og Thomas Viggo Pedersen (ansvarsh.). Kommitteret til redaktionen: Svend Olsen

Indhold

Fragmenter fra Husumgårds historie	side 3
Fastelavnsfest i Emdrup	side 17
Fastelavnsfest i Brønshøj	side 18
Maleren Alfred I. Jensen	side 19
Bogen om Astrid Theisen	side 20
Bogen om Folmer Bendtsen	side 21
Arrangementer i Lokalhistorisk Selskab	side 22
Generalforsamling, dagsorden	side 23
Adresseliste	side 24

Nyt fra redaktionen

Næste nummer af Nyt fra Lokalhistorien udkommer i marts 2009

Denne gang rummer bladet en gedigen og klassisk Svend Olsen-artikel, den rige frugt af mange timers arkivarbejde. Artiklen handler om Husumgård lige fra Kong Valdemars Jordebog i 1231 til Stavnsbåndets ophævelse og videre til nutiden. Så er der lidt om Fastelavn, lidt om en delvis lokal kunstner: Alfred I. Jensen, og lidt om selskabets nyeste udgivelser og endelig dagsordenen til generalforsamlingen. Så værsgod og læs!

FRAGMENTER FRA HUSUM OG HUSUMGAARDS HISTORIE af Svend Ove Olsen ©

Det har været spændende for en "udenbys" borger at finde historien frem om Husumgaard. I Valdemars Jordebog nævnes det, at der i Brønshøj sogn har været en kongsgård i Husum. Det er nok det allertidligste omkring Husumgaard. Der er ikke skrevet noget om gården. Oprindeligt skulle den være ejet af adelsslægten Jernskæg. Denne slægt har haft en Niels Ovesen til Herlev, som omtales i 1386. Der er en anden Nørre-Herlev linie, hvor der er en Anders Nielsen (f. 1394) til Nørre Herlev og Dronningholm. Mest kendt er nok Edele Jernskæg, der døde i 1512, og som var datter af lensmanden på Ellinge. På et tidspunkt var hun Kong Hans' elskerinde.

Kapitlet fik skænket et gods i 1417, som ved en passende lejlighed blev udvidet og afrundet ved køb og mageskifte. Det kan nævnes, at kapitlet ved Vor Frue Kirke i 1417 af væbneren Peder Trugilsen fra Husum, høvedsmand på Gurte Slot, købte alt det gods i Buddinge og Mørkhøj i Gladsaxe sogn, som han havde i pant og som var pantsat af rådmanden Laurens Vinnere i København. Samme år fik kapitlet ved mageskifte med biskop Johannes Andersen to gårde i Brøndbyøster, der hørte til bispestolen i Roskilde, mod at afgive Mølletorp ved Lyngby og et møllested med alt det tilhørende fiskeri og ålefangst.

I Emdrup var der på samme tid væbnerne Peder Jensen af Emdrup og Johannes Petri af Emdrup, muligvis far og søn. Når de kaldes væbnere, er det et udtryk, for at de ikke er gejstlige. Præsten ved Brønshøj kirke, pastor P.L. Hersleb (1744-68), skriver i slutningen af 1750: "Anno 1440 siges Christopher af Bayern at have Mageskiftet København, som tilforn lå under Roskilde Biscoper, til sig og Cronen". Videre skriver han: "at biskop Absalon havde haft sit Slott og denne Herregård Husomona, item Emendrop, som begge havde været til her i Sognet".

Husum by og -gård har været Roskildebispens kirkegods. I jordebogen fra 1443 siges det, at der var syv bebyggede gårde i Husum foruden hovedgården, og de hørte under Hjortholm fogedri. Biskoppen havde en hovedgård, og måske har han gjort Husumgaard til den store gård, indtil Christoffer af Bayern (1439-48) mageskiftede med bispestolen.

Husumgaard var i 1486 beboet af Karen Krumpensdatter, Jon Lis' enke, der havde mageskiftet med Ebeltoft kloster.

I skriveren fra Hjortholm lens notater fra året 1502: "I Husum er der 9 jorder, af hvilke 2 grænser op til præsteboligen og giver en 'marchan' (= mark(mønt)) i års-afgift." Ligeledes de syv andre jordtilliggende på de højtliggende områder. I Husum er der en Johannes Peter af Husum, og to taverner (kroer) givet i pant.

Den 15. september 1507:

Erick Matzsøn, Hwswmme a.v. tiltror ærlig og velbyrdig Md. Oluff Holgersøn, naadige Herres Foged og Embedsmand på Nykøbing, min Gaard, Tjenere og Gods i Forsvar at have, at forsvare til Rette, som liggende i Lol-land. Thi beder jeg alle mine Tjenere, at I skal lydige fare, ligevist som jeg selv (til) Stede var. Mit Indtryk. Givet i Hwswmme. Tamperdag efter exalte ducis.

1517-19 Erik Madsen (Gøye) var bispelig lensmand på Husumgaard. Biskop Rønnow må snart derefter have forlenet Peder Godske til Husumgaard. For i Roskilde-kirkens jordebøger og regnskaber kan vi læse: "Aff Hwsmæ giffuer Per Godske 12 marc etc. oc haffuer liffs breff".

1519-56 Peder Godske, på livstid efter Joakim Rønnows forlening; afgift 12 mark; siden frit. (HusumD. Mag.4IV, 320). Han var her indtil sin død i 1556, efter reformationen blev det stadfæstet af kongen.

1556-64 Kongen gav borgmester Hans Nielsen Bussert i København et livsbrev og et forlenings brev på en gård i Husum.

1564-71 overtager en borger Hans Nielsen ifølge pantebog 6.6.1564 pantebreve på to gårde i Husum for 500 Jochumsdaler. Det er de to store gårde i Husum, han får i pant, hvoraf den ene er Husumgaard.

1571-77 Rigskansler Eiler Grubbe (gift med Mette Ulfeldt, der døde i 1582). Han indløser pantebreve på to gårde Husum, to år senere får han af kancelliet besked om, at de skal lægges ind under Københavns slot. Christian den IV rykker to gange rigsråd Jacob Ulfeldt (ca.1535-1593) og Skeel. Sidste gang sker det fra Flensburg.

Den 9. september 1577 blev hovedgården i Husum lagt ind under Københavns len.

1617-18 var der seks af husene i Husum, der hver gav to mark i husbondhold. Disse huse kaldtes derfor for Holdshuse, et navn der anvendtes forskellige steder, f.eks. i Københavns len. Gadehuse, dvs. huse opført på byens gade er vistnok det samme som holdshuse, men navnet er nok yngre. Det træffes igen i markbogen fra 1682.

1621 Blandt beboerne på Husumgaard var Jørgen Lauridsen og Søren Jensen. En ny og vel agtet tilflytter var Anders Sandersen fra Vanløse, hvor han var født i 1596. Han afløste den første som tingmand og blev ved flere lejligheder udtaget af herredsfogeden til sammen med andre otte mænd at dømme i tinget. Han lånte også penge ud til folk, der stod og manglede "dalere". Af og til kunne dette medføre slagsmål og andre uoverensstemmelser, når han krævede sine penge tilbage. Han fik derfor ofte sit navn i tingbogen. En majdag i 1639 er han udeblevet fra et tilsagt tingmøde. I tingbogen står der, at han "var belagt med sygdom og svag-hed", så han ikke kunne møde frem. 1640 hedder kromanden i Husum Anders Lauridsen. I oktober måned dette år fandt man en mand myrdet på ny Ladegårds-mark. I februar 1641 kunne herredsfoged Peder Clausøn fra Utterslev afsige dommen. Blandt dommerne var Anders Sandersen fra Husum. I tingbogen står der, at han i 1647 er vidne i en drabssag på hans egne marker. Han må have haft andre kvaliteter, for gennem årtier var han også dommer. Siden havde han forskellige tillidshverv, bl.a. har han været tingskriver og ved andre lejligheder vurderingsmand ved Sokkelund Herredsting.

I 1648 repræsenterede Anders Sandersen Husum ved Frederik III kroning. Under herredsfoged Peder Clausøn i Utterslev vikarierede han i 1649/50 som herredsfoged under dennes sygdom. Hans søn, Sander Andersen, var tingmand ved herredstinget. Jo, han kunne det hele Anders Sandersen, men om han var en "smart" sognekonge eller bundhæderlig, det får vi aldrig at vide. I 1652 dømte han for sidste gang en svine- og hestetyv til "galge og gren". Dette kan aflæses af en dom, der afsige i Utterslev. Anders Sandersen boede på Husumgaard til sin død i 1652. På Brønshøj kirkegård kan vi endnu se hans gravsten, hvorpå der står:

"Her under denne Sten hviler ærlig velacht Mand Anders Sandersen, som boede i Vanløse 24 År og boede siden i Husum 32 År. Lefved med sin første Hustru Karen Andersdatter 32 År oc kom saa anden gang i Ægtestand med ærlig dyrerige og gudfrygtig Quinde Inger Bentes Datter, lefved tilsammen 20 År oc avfled tilsammen 5 Børn, 2 Dreng og 3 Piger, af vilke henkalde Gud 2 Piger. Den sl. Mand døde i Huspm Anno 1652 den 14. September. Gud giver dem med alle troende Christen en glædelig Opstandelse paa den yderste Dag. Denne Sten hafver jeg Inger Bentes Datter at bekoste min s. Husbunde Anders Sandersen til Ære oc hører mig og mine Arvinger. Jeg ved at min Frelser lefver oc hand skal her efter opveche mig af Jorden oc skal der omgives med denne min Hud oc skal see Gud i mit Kiød".

Efter Anders Sandersens død ægtede enken en Husum borger, Jørgen Jørgensen. Han fæstede gården 1653-54, hvorefter han døde af pest.

I 1654-55 fæstedes Husumgaard af Christian Worms. Af et tingsvidne, der er taget den 23. August 1660, fremgår, at der kun er to gårde ved magt, de ene er Worms; de andre er mere eller mindre ødelagt efter krigen.

Svenskekrigen: At dømme fra en kreaturtælling i anledning af skatte pålæg i 1657 får man det indtryk, at tilstanden i Husum har været ganske god. Det kan ses, at der på Christian Worm gård har været 7 heste, 20 stude og køer, 20 får og lam og 20 grise. Hans nabo, Lavrids Aagesen havde på sin gård 7 heste, 13 stude og køer, 20 får og lam og 19 svin.

Under belejringen, da kongen skulle bruge penge, og indtægterne udefra svigtede, blev Husum by i følge kongelig ordre af 1.3.1659 pantsat til Arent Berntsen. Indtægterne er anslået til 163 rdl.16sk., hvilket blev sat til 6 % rente af 2719½ rdl. For denne sum fik han Husum by i pant.

Hans Schack

Dette medførte en retssag mellem Christian Worm og Arent Berntsen, der var rådmand i København, angående landgilde fra Worms gård. På grund af misvækst kunne Worm ikke betale. Han anførte, at der intet korn var fra forrige høst. Det hjalp dog ikke. Worms blev dømt.

I 1658 gik Hans Schack (1609-76) i tjeneste hos den danske konge. Han var en fortrinlig hærfører og tillagde sin stor hæder i disse års krig mod svenskerne under belejringen af København og slaget ved Nyborg. Efter svenskekrigen i 1659 får feltherren Hans Schack Husumgaard. Kongen havde lokket Schack med fine titler og prydelige gunstbevisninger, og regenten holdt sit løfte. Han blev til den senere så kendte velbårne rigsfeltherre, præsident i krigskollegiet, en central skikkelse i statsrådet, foruden oberst til hest og til fods.

Tingbogen fra 1660 giver et ganske godt billede af de ødelæggelser Husum by og sogn havde lidt under svenskekrigen. Her et uddrag omkring Husum:

Christian Worm haffuer saaed hele i sin gaard thou Pund Biug (byg) som er ganske Ringe på vækst och 4 L. Pund Haffre Sæd. Gaarden er meget brøstfældig, kan dog Regnes ved magt. Mette Sl. (Salig) Aage Jørgensens gaard er i lige maade en meget ruineret og slet Ingen Sæd thillsaaed dette Aar. Niels Sørensens Gaard een Tønde Biug, Peder Mogensen saaed 5 Skiepper Biug. Gaarden er meget ruineret. Peder Rasmussen haffuer Ingen Sæd saed. Gaarden meget ruineret och deel afbrudt. Hans Jørgensen Oslaaet 4 Skiepper Biug, gaarden ved magt. Christen Jespersen gaard ehr ilde aff fiender medhandlet och forderffuet. Ingen Sæd dertil i Aar. Store Peder Jyde, hans gaard findes icke mere Hus paa end Stuelængen, de andre af fjenden afbrudt. Michael Andersens gaard i lige maade Ruineret och fordrevet. Jens Jensens de (to) længer er afbrudt och Indted unden en Thønde Biug.

Hans Schack blev kendt som den dygtige leder af Københavns forsvar og fik så Husumgård af kongen. Siden gjorde han sig bemærket som storgodsejer af Scackenberg i Sønderjylland. I sommeren 1660 jagtede man desertører og løsgængere. Begravelse af døde, der "skal findes her og der på marken", måtte også organiseres, og det blev selvsagt udført. Hans Schack hævdede over for den svenske resident, at grev Douglas armé havde bortført hen ved 300 bønder fra Sjælland, og disse mænd behøvede man nu for at besætte gårdene.

Hans Schack anlagde i 1661 en sag mod ladefoged Niels Andersen angående noget korn, der var stjålet fra gården. Tre karle var ved nattetid kommet ud fra Husum kro, da de fik øje på en mand med en sæk under armen. Det kunne vel være 1½ skæppe byg. De pågreb ham i loen, og spurgte ham, hvor han ville hen med det. Han svarede, at Niels Ladefoged ville have det med til København til sine høns, og han bad dem om at tie stille. Oldfruen, Anna Hansdatter, på Husumgård havde sendt sin pige ud for at finde ud af, hvad al den tumult og larm var. Men pigen fandt ikke ud af noget. Næste morgen fortalte de tre fra gården, at de havde pågrebet en tyv, der nu var løbet væk! De red ud efter ham, men fandt ham ikke. Niels Ladefoged blev afskediget.

Den 16. Maj 1661 falder der dom i sagen mellem lensherren, den senere rigsmarskal Johan Christopher von Kørbitz (1612-82) og Worm i Husum, der var tiltalt for forskellige besværligheder; bl.a. for at tilbageholde 15 stk. får og lam fra sin nabo, Peder Jyde. Han bør være fri af Peder Jydes tiltale, da han skal betale dennes skat. Det siges også, at Worm har børnegæld og anden gæld på i alt 1600 rdl.

Samme efterår afstod Christian Worm sin gård og pantet, der lød på 1322 rdl. Til Hans Schack. Enken Mette efter salig Aage Jørgensen, der havde den anden gård, blev også erhvervet for omtrent 817 rdl. Gårdene blev nedrevet af Schack, der i

stedet opførte en ny gård på en "holstensk" måde. Bygningerne blev i 1670, da der fandt syn sted, takseret til 1500 rdl.

I 1669 er det noteret i tingbogen, at Oluf Hansen i Husum skylder Hans Schack til Husumgaard 29 rdl. og 2 mark dansk, og der sættes derfor 2 heste i pant.

Hans Schack bygger en ny gård: Rigsfeltherren Hans Schack og hans hustru Anna Blomer lod i slutningen af 1666 bygge en gård, der blev dengang opført på hjørnet af Slotholmsgade og Christianagade. Gården var formodentlig en af de sidste renæssance huse, og var i mange år en af de fornemste bygninger. Staten købte "Den Schack'ske Gård" i 1927 og byggede senere den store nye ministerielbygning "Tjæreborg" på dette sted. Omkring 1670 ønsker Schack at mageskifte Husum by og Husumgaard med Gisselfeld, hvilket kongen bevilger. Efter alt at dømme må han have overdraget Husum til Ditlev Rumohr. Rumohr afstod den fordring, for hvilken han havde haft Husum og Mørkhøj byer i pant. Efter rentekammeret beregninger var dette med renter løbet op til 4713½ rdl 22½sk. Hans Schack havde selv regnet ud, at han skulle have haft mere: for Husum 9171 rdl 1 mk 8sk og for Mørkhøj 2098 rdl 3 mk ½ sk; han anfører endvidere, at han har anvendt over 1000 rdl på fiskeparken, kobbegrave og haven. Forskellen fremkommer bl.a. ved at han ansætter bygningernes værdi langt højere end vurderingen.

I Historiske Meddelelser om København fra 1913-15 har Louis Bobé skrevet en artikel om "Lystrejser og Lystgårde i Københavns Omegn i det attende Århundrede". I denne artikel skriver han bl.a.: "I Husum lod feltherren Hans Schack opføre en lystgård med store haveanlæg, som han kalder Husumgaard; den tilhørte fra 1670 Nikolaus Bennich". Noget kunne tyde på, at der må foreligge en datoforveksling, da det først er i 1672, at Nikolaus Bennich bliver ejer.

I 1670 er der et forhør ifølge tingbogen om Peder Jørgensens krohold i Husum. Ridefogden havde indstævnet samtlige Husummænd samt Christopher smeds to karle, Hans og Lars Madsen. Det oplystes, at kroholderen både solgte sit eget øl og det øl, han lod hente hos brygger Niels Rasmussen i København, for penge. Kromand Peder Jørgensen var til stede i retten og benægtede ikke fakta.

I skødebogen fra 1671 har Husum og Mørke byer været pantsat til Hans Pedersen og Arent Berentsen, som så igen har overdraget det til Hans Schack. Fordringen fra oberstløjtnant Ditlef Rumohr på Husumsgård og by samt Mørkhøj by er på i alt 7213 rdl. 22½ sk. Mageskiftet med Ditlef Rumohr til Røst er dateret 7.1.1671

Hans Schack trådte 6.1.1658 i dansk tjeneste og blev naturaliseret som dansk adelsmand. Han blev udnævnt til generalløjtnant til hest og til fods samt til guvernør i København. Han blev lensmand på Riberhus den 12.4.1658, feltmarskal den 26.1.1659, rigsråd i august 1660 og aflagde ny ed som sådan den 7.11.1660. Samme år forfremmes han til rigsfeltherre, præses i krigskollegierne og assessor i

statskollegiet. Han bliver greve den 25.5.1671 og ridder af elefanten den 11.10.1671.

I skødebogen afstår Ditlef Rumorh sin fordring og det til underpant udlagte gods, nemlig Husum og Mørkhøj byer i Københavns amt

Den 15.3.1672 skiller Kronen sig af med Husumsgård, da man ikke længere havde anvendelse for bygninger m.v. Den nye ejer er generalproviand kommissær Nicolaus Bennich, svoger til Sophie Amalie Moth. Christian V aflagde et besøg på Husumsgård samme år. Det gods, som Bennich giver i mageskifte er på 105 tdr. ½ skp, medens han får 105 tdr. Allerede den 28.3.1672 bliver gården skødet videre til grev Kaj Lorentz Brockdorff til Kletkamp.

I 1674 har pastor Claus Pedersen Mule i Brønshøj kirkebog under dåb skrevet vedr. En dåbshandling den 27.12. 1672: "Pater Jochum på grefwens Gaard udi Husum - Mater Susanna. Testes [vidner] Graf Bruechsdorps hofmeister (...) Ertmand Steen Schreder Kield Lauridtz". Kromand Jochum Lyder havde tillige en gård i fæste. Han dør i 1691 og begravet den 7. August. Hans enke, Susanna, fortsatte forretningen, men den har nok ikke været særlig givtig, for i 1693 hedder det om hende: "Holder vel kro, men ganske, slet". Det er muligt, at denne bemærkning skal gælde for det foregående år, for den 1.5.1692 giver Sten Bilde sin tjener

Henning tilladelse til at holde kro i Husum på livstid som tak for lang og trofast tjeneste hos ham og hans hustrus forrige mand. Kroholdet hører sandsynligvis til Husumsgård, da von Putkammer den 12.1.1701 får privilegium på fremdeles at holde kro og værtshus i et ham tilhørende hus i Husum.

Eleonore Christine

Den 27.6.1676 bliver Husumsgård solgt til storkansler og greve Frederik von Ahlenfelt (1623-1686) for 3000 rdl. Han ejer gården til 1680.

En ny ejer og Ulfelderne på Husumgaard: I tingbogen nævnes i 1681, at amtmand og assessor i Kammerkollegiet, Christopher Heydemann residerer på sin faders Husumsgård sammen med sin kæreste, Sophie Amalia Friis. Det kan heraf sluttes, at den nye ejer var Johan Heydeman, født 1605 på et gods i Lifland (Letland), og af adelig slægt. Hans familie var Eleonora Christines vært i godt fire måneder, efter at hun var blevet løsladt fra Blåtårn. Eleonora Christine kom til Husumsgård den 25.5.1685 og færdigskrev her sin bog, *Jammersmindet*, i hvilken hun har anført "Skreffen på Husum den 2. Juni, huorhelst jeg forventer kongelige Majestæts hjemkomst fra Norge". Selv var Johan Heydemann død den 11.3.1684, 79 år gammel.

Hans enke, Veronica Elisabeth, overtog gården og forpagtede den til et par jomfruer af Ulfeldt slægten. Den ene var jomfru Anne Sophie Ulfeldt, datter af Corfitz og Leonora Christine Ulfeldt. Det er nok især Anne Sophie Ulfeldt og Sophia Friis (hendes forældre var Jesper Friis og Elsebeth Ulfeldt), som tog sig af Leonora Christine. Der har givetvis været mulighed for at komme i Brønshøj Kirke og høre pastor Oluf Olufsen Schanche prædike, ligesom der sikkert også har været tid til at besøge fælles bekendte på Scheelensgård i Utterslev.

Endnu i 1687 boede Jomfru Sophie Amalia Friis og nok også Christopher Heydemann på Husumsgård. Men vi ved ikke, hvem der på det tidspunkt ejede gården. Det mest sandsynlige er, at storkansleren Ahlefeldts enke har ejet gården. Kansleren selv var død i 1686. Den 23.4.1688 er der en fuldmagt fra Ahlefeldts enke til Anders Schmidt til på hendes vegne på Sokkelund herredsting at tilskøde Husumsgård til krigsrådinde Rebekka Elisabeth Bilde, født Poppe. Fru Bilde opretter kort tid efter et testamente, konfirmeret den 9.6.1688, hvori hun bestemmer, at hendes mand Sten Andersen Bildes datter af første ægteskab, Anna Cathrine Bilde, der var 23 år gammel, efter hendes død skulle overtage Husumsgård frem for øvrige arvinger. Skulle hendes mand overleve hende, skulle han beholde Husumsgård i sin levetid - dog uden at forringe den, og ved hans død skulle den overgå til datteren, Anna Cathrine.

På grundlag af forarbejderne til Christian V matrikel er Husumsgård jorde samme år opgjort til 65,39 hartkorn tdr. Det dyrkede areal er på 261,8 tønder land. For Husums 9 andre gårde er der opgivet 99,00 hartkorn tdr., endvidere er der 12 huse uden hartkorn. Det dyrkede areal er på 379,7 tønder land.

Else Parsberg: En anden højadelig og kendt dame bør også lige omtales i forbindelse med Husumsgård, selvom hendes tilknytning er ret så periferisk. Else Parsberg (1624-1684) var datter af den højædle og velbårne Herre Oluf Parsberg til Jernet, Ridder, Danmarks Rigets Råd og kgl. Majestæts befalingsmand på Skanderborg Slot og hans frue, Karen Kruse til Tulstrup. Hun døde i 1684 på Husumsgård, hvor hun var blevet modtaget og uden al tvivl hjulpet af sin afdøde mands familie, Ulfelderne. Hun havde været gift med Lauritz Ulfeldt til Egeskov og Urup, og efter mandens død kom Else Parsberg til at sidde dårligt i det. Præsten i Brønshøj kirke, Oluf Olufsen Schanche, holdt en lang begravelsesprædiken over hende, der kan købes i kopi. Denne prædiken af Guds Ords Lærer, som Schanche kaldte sig, er typisk for tiden.

Flere nye ejere: I et brev til amtsforvalter Andres Jacobsen af 9.6.1691 meddeles det, at "Kongen ved resolution af 12. Maj har skænket krigsråd, oberst Steen Andersen Bilde et gadehus, som skal være bygget ved Husumsgård på Husum bys

gadegrund i Københavns Amt, hvorfor han ikke videre må befatte sig med bemeldte gadehus".

Steen Bilde døde den 2.5.1698, en måneds tid efter sin hustru, og Husumsgård overgik til datteren, der var gift med en engelsk kaptajn, Richard Bolton. Hendes broder, Hans Bilde, skødede den 4.8.1699 Husumsgård til oberst til fods Georg Christopher Putkammer. Jomfru von Plessen fra Husumsgård begravdes den 12. September. Hun var datter af generalløjtnant Samuel Christop von Plessen (1640-1704) der indtil sin død også var ejer af Utterslevgaard, der blev kaldt Scheelens gård i Utterslev. Endvidere havde han en stor gård, der lå, hvor Hotel Phønix nu ligger i Bredgade / Dronningens Tværgade.

Han skøder den 7.1.1702 sammen med hustruen, født Marschalcin, Husumsgård til kammerjunker Peder Svend Jensen Ferløv, der var ejer af Hjortespring hovedgård i Herlev sogn.

Efter hans død i 1708 solgte Peder Svendis Husumgårds enke til Johanne Cathrine Tilles, Husumsgård den 19.6.1709 til Thomas Kahn for 4900 rdl. Alex Hahn havde lånt de 3000 rdl af fr. Anna Maria Ehrenschildt.

Etatsråd Johanne Boefkes enke solgte gården i 1715 til en forpagter på Knabstrup, Jacob Einsberg.

Den 29. juni 1715 tilskødes Husumgård til hof apoteker Jacob Gottfred Becker (1681-1750). Han ejede det kongelige hofapotek og havde ret til at kalde sig rejse- og feltapoteker. Han var forpligtet til at forsyne alle flådens skibe med medicin og sørge for, at hæren i krigstid var udstyret med tilstrækkelige medikamenter.

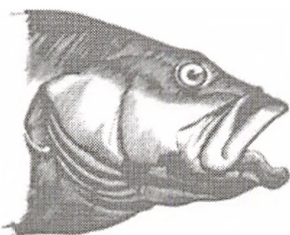
Den 23.8.1723 købes Husumgård med tilhørende bønder og husmænd af oversekretær, envoyé Bolle Luxdorph Roqsche (Roosse). Han var første gang gift med Birgitte Agerup, enke efter Christian Paludan. Anden gang var han gift med Margrethe Kragh (d.1736), med hvem han havde flere børn. Han får skødet den 10.8.1720. Dengang lå det i herremandens myndighed at udstede et 'fribrev', en skrivelse, hvori bonden løses fra sine forpligtelser. For at være gyldigt skulle det dog læses op i retten. Dette skete et par gange, f.eks. da Johannes Laursen fik sit fribrev den 16.5.1725. Det lyder.

Kiender jeg underskrevne Bolle Luxdorph Roosse, Eyere til Husumgård og hermed witterlig Giør, at hafve Frigivet og løsladt saasom jeg her herved wornede Rettigheder, Frigwer og løslader Johannes Laursen, Barn født på mit gods, Husum, at Hand herefter må tienne, Bygge og Boe, hvor hannem det godt siunnes og Gud og lychen hannen det vil forunde nogen Hindring af mig eller efterkommere, Husumgaards Eyere i alle maader. Til Bekræftelse under min Haand og Zignet. Bolle Luxdorph Roqsche.

Ejerforholdet omkring Husumgaard: Kronen var i 1720 ude på at købe gården, uden tvivl for at lægge den under det netop oprettede rytterdistrikt. Tilsyneladende vidste man ikke, hvem der ejede gården. Rentekammeret kunne imidlertid meddele Kongen, at Husumgård ejedes af Roosse, der i følge forevist købskontrakt havde erhvervet ejendommen for 5000 rdl. Rosse havde imidlertid ikke lyst til at sælge. Kongen resolverede derfor den 29.4.1720, at Roosse måtte beholde gården, men måtte betale skatter og afgifter: i krigstid 4 rdl og i fredstid 3 rdl. af hvert hartkorn. I forvejen skulle der betales landgilde. De nye skatter beløb sig til 200 rdl., og de nyoprettede bøndergårde har betalt deres part heraf. Der var tørveskær til byen, og Husum selv får dette skudsmål: 'En god Avlsby med Korn og Høavling'.

Da rytterdistriktet blev oprettet i 1718, blev gårdene i Husum underlagt dette. De fik nu nye numre, således fik gård nr. 2 nu nr.1, som Husumgård tidligere havde. Derefter fulgte de øvrige gårde i samme rækkefølge som i matriklen af 1688.

Bolle Luxdorph Roosse boede fra 1724 i Nørregade i København. Da han døde, blev hans kiste indsat i Brønshøj kirkes sakristi den 19.10.1729. Hans bo eller enke solgte herefter gården, men køberen har vistnok ikke opfyldt sine forpligtelser, idet en silke- og klædehandler Michael Groen lod den sætte på auktion. Husumgård beboedes på det tidspunkt af en løjtnant Milahrt, som sælgeren, hvis Milahrt ikke ville flytte, med rettens midler skulle skaffe bort. Måske er det ham, der havde købt gården af boet eller enken efter Roosse, og som ikke kunne præstere renterne.

Der skulle to auktioner til, før man endelig fandt den rette køber. Af en optegnelse af den 9.10.1731 fremgår det, at der til gården hørte 7 bøndergårde og 7 gadehuse 'dog til 10 opsidere indrettet', i alt 1 htk 65 tdr. 3 skp og 1 alb, god bonitet. 'Hvortil er skøn tørveskær udi 4 moser og godt fiskeri udi 7-8 damme'.

Gårdens bygninger er smukt indrettet med en skøn frugt- og lysthave. Af gårdens indavlede korn skal der være et halvt væg rum, rug 12 tdr., 17 vægge rum byg og 3 vægge rum havre. Desuden 3 spander hø og 5 spander rughalm, item 50 læs tørv. De indhegnede marker, der består udi 9 tdr., 3 skp 1 alb, dog underskrevne 65 tdr. 3 skp 1 alb htk iberegnet, solgt i Mathias Nordstrøms hus i København.

Ved en auktion den 11.6.1732 blev Husumgård opråbt for 3800 rdl, og ved femte auktion den 25.6.1732 blev den tilstået prokurator, mons. Davidsen fra København for 4305 rdl på højesterets-advokat, regimentskvartermester Hans Henrik

Ermandinger til Hjortespring gård og gods vegne. Salget finder stiltfærdigt sted i vinhandler Mathias Nordrups hus, Højbrostræde i København mellem kl. 13-15. Højestbydende var prokurator Davidsen, men det var Hans Ermandinger, der betalte med en kapital på 3000 rdl og 1305 rdl kurant. Elisabeth Hellena, sal. sign. Bolle Luxdorph Roosse "haver bekommet 3228 rdl 4 mark og 8 skilling og kurant 193 rdl og jeg, Michael Grøn, resterende som er 1 tusinde og 51 rdl. København den 25. juni 1732.". Det fremgår af skødet, at Husumgård var beboet af løjtnant Milhardt, som skulle være villig til, og at udflytte gården'. Efter fæstet ser hans opgave ud til at være det, vi i dag kalder ejendomsmægling.

Den 16.6.1734 bliver kaptajn van Mehren fra Husumgård begravet fra Brønshøj kirke.

Den sidste ejer af Husumgård, Hans Henrik Ermandinger, der også havde godser andre steder, kom i økonomiske vanskeligheder. Efter en del tovtækkeri blev Husumgård i 1736 overtaget af Kronen, dvs. Christian VI.

Den 16.6.1736 får kronen skøde på Hjortesprings gården på 110 tdr. og gods på over 300 tdr., samt Husumgård med tilliggende jordegods, der omfattede 43 gårde i Husum, Herlev, Mørkhøj, Ballerup og Vanløse, endvidere en privilegeret kro. Købesummen var 22 000 rdl. Jorderne blev tillagt Ryttergodset. I Husum blev pladsen og haven udlagt til en lang række gadehuse, oprindeligt 8 gårde à 8 htk., kaldet "Rækken". De brændte alle senere på samme tid. Hovedgården var blevet nedlagt og hermed slutter den oprindelige Husumgård historie.

Den 14.9.1737 resolverer kongen

"Vi have nøje efterset Kammerets saavel som Oberjæger-mesterens Betænkning, og endskønt vi ej har stor Lyst at tilkøbe os mere Jordegods, saa dog i Consideration af den store Høavling og Tørveskær og siden det ligger midt i Vildtbanen og vores Rytterdistrikt, saa vil vi dog vel resolve at tilkøbe os Hjortesprings Gods, dersom Ejermanen os det vil sælge efter uvildige Mænds Taksation, og Købesummen betales i visse taalige Terminer. Angående Mageskiftet, der paa bliver intet reflekteret".

Husumgaard nedbrudt: Efter en synsforretning i juni 1738 nedbrydes Husumgård. Af synsbeskrivelsen ses det, at der foruden hovedgården var 5 gårde, der lå på linie med den østlige og vestlige række på 7 gadehuse. I disse boede 10 familier. Husum kro hørte også med. Hartkornet var 65-3-2, god beskaffenhed, og godt tørveskær fra 4 moser, godt fiskeri i 7-8 damme, foruden graven om haven. Gårdens bygninger var smukt indrettet, og der var skønne frugt- og lysthaver. Af indavlet korn var der ½ vægge rum rug, 17 vægge rum byg og 3 vægge rum havre samt hø og megen rughalm. Til gården er trende kobler og enkelte, indhegnede

marker på 9 tdr. 3 skp 1 album. Den øvrige jord ligger til fælles med bøndernes i byen marker.

I 1770 siges Husum at være i stærkt forfald: den havde måttet vige pladsen for det forbedrede landbrug. Derfor har det været svært at finde oplysninger om det oprindelige fiskeri, der hørte til den gamle kongelige gård, Husumgård, der nu var blevet helt udstykket. I et kildemateriale, der belyser denne epoke, findes disse oplysninger:

"De her værende damme var Boune Dam, Lille Kogle Park og Humle Park og de fire smaa Parker i Haugen, der i Mands Minde skal have manglet Dæmning og Posteværker. At anvende videre på Husum Dammes Istand-sættelse er ikke tilrådeligt, da de i sig selv er af ringe Importans, og Bønderne i Husum tager Skade paa deres Marker ved Fiskeriets Opstemmelse".

Nogle få år senere siges det i en beskrivelse af "Husum Fiskeri", at der foruden de nævnte damme "Nok paa Husum Gade fandtes en liden Park tæt op til "Humble Park". "Lille Kogle Park" og "Humble Park" har ikke i Mands Minde været brugt til Fiskeri". Det hedder om disse to damme, at de ikke længere bør benyttes til fiskeri, eftersom de for det første ligger midt i den bedste del af Husum bys bedste jord. Og når vandet stemmes op til dem, vil for det første en del af den fedeste engbund samt pløje- og sædelandet medgå, og for det andet fordi sligt ville

hindre Vandets Afløb saavel fra omkring beliggende jævnsild Agerland, som navnlig fra en mellem Husum og Mørkhøj beliggende slem og morad-sig mose [Gyngemosen], der nødvendigvis må udgraves, og hvormed Bønderne allerede har gjort en Begyndelse, da Vandet fra samme [mose] skal have sit udløb gennem de "Siider", hvor nævnte tvende Planker skal have været beliggende. Efter Byens Folks Sigende skal de to Damme ikke have været brugt til Fisk siden Gaarden blev nedlagt.

Efter stavnsbåndets ophævelse i 1788 flyttedes gårdene efterhånden ud fra landsbyen, hvilket havde mange fordele for bedriften. Men af kirkebogens optegnelser kan vi læse, at det medførte store ulemper, ikke mindst for børnene, der fik lang vej til skole. Det har været hårdt ved vintertide. Vi har beretninger om strid mellem degnen og bymændene i Husum. De nægtede at befordre degnen, når han skulle rundt i sognet for at aftenlæse med børnene. Det endte med, at den enevældige konge gennem kancelliet pålagde bymændene at opfylde deres pligt, og de fik samtidigt hver en mulkt på 4 mark for opsætsighed. Pengene skulle dog betales til sognets fattige.

Topografen Severin Sterm skriver i 1824 om Husum:

Husum By ligger ved Landevejen til Frederikssund, NV. for Brønshøj By, den har et Tilliggende af 1091 Tdr. Ld. med 41 Matr. Nr., hvis sammenlagte A, og E., Hrtk. Udgør 154 Tdr. 3 Skp. 1 Fdk. , alt upr.; ved Taxationen i 1802 blev en Tde af dette Hartk. vurderet til 550 Rdl. Paa ovennævnte Areal findes 17 Selvejergårde, af hvilke 1 på 15 Tdr. 3 Skp. 1 Fdk. 1½ Alb., 6 på 10 Tdr. 2 Skp. 1 Fdk., 8 på 8 Tdr. 1 Skp. 1 Fdk. 2¼ Alb., 1 på 6 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk., og 1 på 5 Tdr. 1 Skp. 1½ Alb upr. Hrtk. 1 Selvejerhus med Jord uden Hrtk. Og 28 jordløse Selvejerhuse. Af Gaardene er een, af Huse- ne ingen udflyttede, på to nær, der, efter at være adskilte fra de andre, ligge de øvrige Gaarde i tvende tætte Rækker. Af Byens Areal optager Kagsmosen 26 Tdr. Ld. og tvende Lodder af Uttersløv mosen 86 Tdr. Ld.; såvel disse som Kagsmosen ere de 17 Gaarde lodtagne i Forhold til Hrtk. Byen har kun lidet og maadeligt Tørveskær. Gården Nr. 8 i Husum ejes og drives af Hr. Laybourn. Bygningerne bestaae af 4 Længer, opførte af Leer og Bindingsværk og assurerede for 2750 Rdl. Her fodres og græsses 8 Heste, 12 Køer, 6 Får og 2 Svin.

(Gården nævnes senere som Højdegård, matr.nr. 13, og lå syd for Frederikssundsvej, området ved den nuværende Husum Kirke).

I Husum boe 2 Smede, 2 Vævere, 2 Hjulmænd, 2 Saddelmagere, 2 Skomagere og 1 Skrædder. Af Tyende findes 40 Karle, 22 Piger og 16 Dreng, af Indsiddere 4. Byen var forhen en Herregård, der førte Navn af Husumgaard; den var bygget af Biskop Absalon, men blev 1734 nedbrudt og lagt til Rytterdistriktet.

Epilog: Rytterdistriktets gårde måtte gøre hoveri, som vistnok var ganske betydeligt. Det var dog ikke avlingshoveri, der påhvilede dem, når der ses bort fra, at de skulle slå det græs, der voksede på de til høavl udlagte arealer. Det var derimod kørsel for hoffet og vel også for kancelliet og andre kongelige institutioner i København. Dette hoveri blev først afløst flere år efter, at de var blevet selvejere.

Husumgaard lå nord for den forhenværende Arildsgårdsvej. Gården må have ligget for enden af det, der havde betegnelsen Gadelandet. Alle spor af de gamle veje er væk med nybyggeriet i Husum. Der findes desværre ingen billeder af Husumgård, hvilket nok kunne have været ganske interessant. Når det anføres, at der var fiskeri i graven omkring haven, er det uden tvivl udtryk for, at der har været voldgrav om gården - som på de gamle herregårde.

Fru Clara Sørensen, Bystævnet 10, skrev i 1945-46 følgende om Husumgård:

Endnu i 1945-46 kunne man se resterne af Husumgård grundmure, store kampesten, der dannede grundlag for nogle beboelseshuse. 4 sammenbyggede i forlængelse af hinanden, de blev kaldt 'Rækken'. Den store, dybe grøft, som gik langs min bedstefars og bedstemors forpagtersted, menes at have hørt til voldanlægget omkring Husumgård.

På mine bedsteforældres sted (Terneholmen - ude ved mosen, hvor køerne gik på græs; i dag er det ved Voldparken skole), der lå lige for Husumgård, dog lidt til venstre; der var benyttelse af samme vej til begge - lige fra jeg kan huske til den del af Husum blev nedrevet for at give plads til nybyggeriet "Voldparken".

Hun omtaler endvidere, at Husumgård lå bagerst i byen, ud mod Gladsakse, og den fattige samling huse, 'Rækken', var opført på grunden, hvor der endnu fandtes svære grundsten og rester af voldgraven omkring gården."

Blandt registre fund i København og omegn gennem 6000 år

Fra Husum: SB 1 Husum-Brønshøj, matr.4, kolonihaven 'Bauehøj'. Anlæg: Høj, oldtid. 1937 helt sløjfet. SB 2 Husum Skjuldshøj' matr.12. Anlæg: Høj, oldtid. Sløjfet før 1899. Husum fæstnings- terrænet: Anlæg: Enkeltfund Maglemose kultur (benod). SB 56. Husum mark. Anlæg: Boplads, stenaldersdyrskud, skrabe, skraber, spån skraber, kantstikkel, mikrolit blokke, mikro flække. SB 57: Husum mark. Anlæg: Boplads, stenaldersdyrskud (ild sten, dolkespids, etc.).

Kilder: Bl.a. fra "Collectanea til et antikvarisk-topografisk Leksikon" af Professor Christian Olufsen fra Københavns Universitet 1829. Danmarks Len og Lensmænd i det Sekstende Århundrede (1513-1596) i Landsarkivet for Sjælland. Skøder og lignende i Rigsarkivet. Topografen Stern, samt håndbøger i Det kongelige Biblioteks og Landsarkivets samlinger.

Efterskrift: Tak til nu afdøde Børge Green for hjælp med notater og oversættelser fra Landsarkivet for Sjælland. Tak også til Erik Olsen for oversættelse af gamle latinske noter.

© Svend Ove Olsen / 00/06

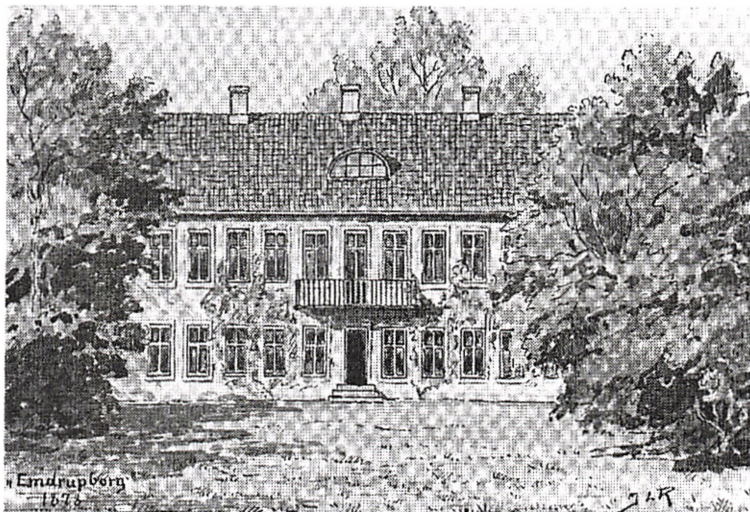
FASTELAVNSFEST I EMDRUP I 1700-TALLET fra Viggo Bertram: Ny Ryvang i Emdrup, side 11

Fra et digt af præsten i Skive, Christen Lassen Tychonius, til familien Møinichen på Emdrupgård til fastelavn 1729. Digtet hedder "Emdrup Kattes Testament". *Katten af tønden* var allerede dengang en kendt skik, hvori amagerboerne med kongen og hoffet i spidsen førte an. Blot var der dengang en, eventuelt endda to, levende katte i tønden. Digtet begyndte således:

Jeg arme kat,
som her i dag
en abekat skal være
til Fastelavens velbehag
og Emdrops herre til ære,
kun beder ét, før mig man ind
ad tøndens spund vil føre,
jeg stante pede og gesvind [stante pede = på stående fod, straks]
mit testament vil gøre.

... ..

Hvi mon jeg arme djævel skal
et soneoffer være
for Emdrops bønders carneval
og denne skændsel bære?

Emdrupborg tegnet 1876 af Janus Laurentius Ridter, 1854-1921

FASTELAVNSFEST I BRØNSHØJ I 1800-TALLET

fra Valdemar Møller: Brønshøj By gennem 200 Aar, side 92

Fastelavnsfesten, hvor man ”stak til Jomfruen”

Sognets gårdmænd og deres sønner red på vælige gangere – begge i stads – og med musik i spidsen på gæsteri i gårdene, hvor der blev budt vin, kager og cigarer. Det blev jo til en del i dagens løb, når man havde startet om morgenen, og hen på eftermiddagen var der adskillige blussende kinder;

- måske ikke ringridning og måske ikke Brønshøj, men alligevel ...

men humøret var højt, når man samledes på det sted, hvor ”Jomfruen” var stillet op. Denne skikkelse var fint pyntet og anbragt på en pæl. Nu gjaldt det for de gæve ryttere om at løfte hende af pælen, når de i galop for forbi, og til dette brug havde de en kort stang med en jernpig i. Naturligvis var

alt, ”hvad der kunne krybe og gå” – byens gamle og unge – nærværende og hilste de mere eller mindre heldige ryttere med bifald. Det var jo ”deres egne”, som agerede. Toppunktet af ”turneringen” var det øjeblik, da den dristige og heldige fik held til at løfte Jomfruen af og med hende på sin lanse ride en ”æresrunde”. Så skingrede musikken, og folks jubel stemmede i med. Festen endte gerne med dans i en af gårdene eller på kroen. Denne skik holdt sig lige til slutningen af det 19. århundrede.

BRØNSHØJBILLEDER UDSTILLES PÅ RØNNEBÆKSHOLM

Maleren og grafikerer Alfred Immanuel Jensen, 1917-2006, voksede op med ti søskende og far og mor i en 2½ værelses lejlighed på det indre Nørrebro. Men som et af skoleinspektør Chr. Østrups ferie børn kom han i ni år på sommerferie i Næsby ved Susåen og oplevede en helt anden verden. Som voksen købte han hus dernede og boede der til sin død. Kunstnerisk kom Alfred I. Jensen vidt omkring med en stor produktion, flere teknikker og mange udstillinger. Nogle af hans billeder er fra Brønshøj, og også de kan ses på en stor udstilling på herregården Rønnebæksholm ved Næstved i perioden 17. januar til 29. marts 2009. I næste nummer af Nyt fra Lokalhistorien vil man kunne se årets måneder i Brønshøj, afbildet i tolv træsnit, skåret i 1953 til Politikens kunstglade tillæg, *Magasinet*, hvor Danmarks bedste grafikere boltrede sig.

typ

”Alfred I. Jensen – Dobbelt spor” er en udstilling på Rønnebæksholm, åben torsdag til søndag samt helligdage kl. 12.00 til 17.00 indtil 29. marts. Endtré 50,- kr. per person; børn og unge under 18 år med gyldigt studiekort har gratis adgang.

NY HISTORISK BOG OM LIVET I BRØNSHØJ

af Erik Fisker

Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev har udgivet bogen "Min barndom i Brønshøj". Dermed fortsætter perlerækken af bøger med lokalt historisk indhold.

Den netop udgivne bog, "Min barndom i Brønshøj" er sidste bidrag til den efterhånden lange række af bøger med lokalt historisk indhold fra Brønshøj og Husum, der i de sidste årtier har glædet mange med lokalhistorisk interesse og vakt nysgerrighed og interesse hos endnu flere.

Bogen består af to dele, hvor den første del er skrevet af Astrid Theisen, der døde sidste år. Hun fortæller levende og ligefremt om sin barndom og opvækst i mellemkrigstidens Brønshøj. Læseren får et indblik i hverdagen og de glæder og besværligheder, der følger med, når man som Astrid Theisen voksede op sammen med tolv søskende. Astrid Theisen blev født i 1920 og var barn i et solidt socialdemokratisk hjem i Baunevangen 5 i Brønshøj. Hun gik på Brønshøj Gamle Skole og blev tidligt stærkt præget af Socialdemokratiet og dets ungdomsorganisation, DsU, der især i mellemkrigstiden var præget af meget stor aktivitet - ikke mindst i Brønshøj.

Bryllup under uroligheder på Brønshøj Torv

Det er cand.phil. i historie, Kaare Vissing Andersen, der har reigeret bogen og skrevet bogens anden del, hvor han fører historien videre til Astrid Theisens bryllup i Brønshøj Kirke i sommeren 1944 mindt under den københavnske folkestrejke. Under brylluppet lød der larm fra uroligheder på Brønshøj Torv, hvor en sporvogn var blevet væltet, og tyskerne skød mod de demonstrerende borgere.

I anden del af bogen giver Kaare Vissing Andersen et indsigtfuldt, relevant og levende supplement til Astrid Theisens fortællinger om sin barndom og ungdom. Han tegner blandt andet portrætter af personer tæt på Ellen Theisen og fortæller en del af historien om Danmarks socialdemokratiske Ungdoms Brønshøjafdeling i årene 1921 til 1946. En afdeling, der stadig lever, men i dag kun som en skygge af datidens storhed. Med bogen viser Kaare Vissing Andersen igen, at han kan fortælle en god historie, så den bliver læsevenlig – samtidig med at den historiske faglighed er i orden.

Astrid Theisen: "Min barndom i Brønshøj". Red. af Kaare Vissing Andersen. Udgivet af Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj Husum og Utterslev 2008. Pris: 125 kr. Kan købes i Brønshøj Bogcafé

Anmeldelsen er genoptryk af artikel i Brønshøj-Husum Avis 15. december 2008, med forfatterens tilladelse.

BOG OM MALEREN FOLMER BENDTSEN

Nu er Christian Kirkebys bog om maleren Folmer Bendtsen kommen og udsendt med dette blad. Folmer Bendtsen levede fra 1907 til 1993 og har lagt navn til pladsen foran Nørrebro Station. Undertitlen er ”En maler i Nordvest”, og den illustrerer, at han malede sine kendte motiver fra Alexandravej, den nuværende Rebslagervej i 2400 København Nordvest.

Bogen peger på hans hovedmotiver gennem malerier fra Lygtekvarteret i Nordvest, Vesterbro og Sydhavnen, både på Sjællandssiden og Islands Brygge, og den indeholder 30 billeder af hans værker samt fotografier af familien. Takket være et nært samarbejde med Folmer Bendtsens datter Kristine Bendtsen er disse værker gengivet teknisk så tæt, man kan komme til Folmer Bendtsens værker.

Maleren ønskede selv, at der skulle skrives en biografi om ham. Den er nu skrevet i tæt samarbejde med Kristine Bendtsen og blevet udbygget med nye oplysninger

Folmer Bendtsen

om kunstneren. Han blev født på Vesterbro, sat i pleje på Nørrebro, kom hjem til moderen på Vesterbro, boede i sin ungdom delvis på Frederiksberg og kom til Lygtekvarteret i 1925 efter at have været ude og sejle. Siden boede han i atelierlejligheder på Frederiksberg og flyttede omkring 1960 til Frederiksværk. Hans virke i modstandsbevægelsens BOPA-gruppe er skildret og hans opgør med Det Kommunistiske Parti efter afsløringen af Stalins forbrydelser. Forfatteren lægger megen vægt på fortolkningen af Folmer Bendtsens værker ud fra hans solidaritet med de små i samfundet.

Bogen er på 80 sider i formatet 21 x 21 cm, koster 160,00 kr. ekskl. forsendelsesomkostninger og kan bestilles hos Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev, Bogeekspedition ved Christian Kirkeby, Ernst Meyers Gade 20, Humleby, 1772 København V, tlf. 3322 8917 / 2546 8917, eller på chr.kirkeby@humleby.dk

Museet Trapholt i Kolding åbner en utraditionel Folmer Bendtsen-udstilling den 25. februar til 20. april 2009. Overskriften er: *Ét billede, mange blikke*. Trapholt har i 2008 sendt Folmer Bendtsens billede ”Familien. Nørrebro 1941” på rejse rundt på en række skoler, sprogskoler, flygtningecentre, ældrecentre og virksomheder i region Syddanmark. Nogle har lavet dramatik, andre har arbejdet med tegneserieformen, collage eller billedanalyse. Alle med udgangspunkt i det samme maleri – deraf projekttitlen: Et billede – mange blikke. Udstillingen viser de mange fortolkninger af arbejdet.

ARRANGEMENTER I LOKALHISTORISK SELSKAB

Lokalhistorisk Arkiv i Karens Hus, Bispebjerg Bakke 8, er åbent for salg af bøger og postkort hver fredag kl. 12.00 til 13.00. Hvis man har mere specifikke spørgsmål om lokalområdet, må man varsle det i forejen, så at Christian Kirkeby eller Poul Lindebjerg Jensen kan være til stede.

Tirsdag den 3. februar 2009 kl. 19.30. Kulturhuset Pilegården. Brønshøj - set med redaktørens øjne. Flemming Antony har været redaktør af Brønshøj-Husum Avis i 31 år og har i denne periode fulgt udviklingen i Brønshøj og Husum på nærmeste hold. Han vil fortælle om nogle af sine oplevelser, krydret med anekdoter.

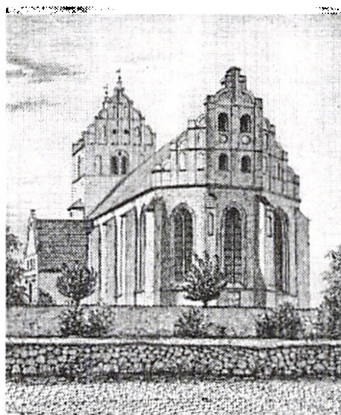
brønshøj • husum avis

Onsdag den 18. februar 2009 kl. 17.00: Reception i Karens Hus omkring udgivelsen af Christian Kirkebys bog om Folmer Bendtsen. Alle er velkomne.

Tirsdag den 24. februar 2009 kl. 19.30, Kulturhuset Pilegården. Der indkaldes herved til afholdelsen af den ordinære generalforsamling for Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev. Dagsorden på næste side.

Tirsdag den 24. marts 2009 kl. 19.30, Kulturhuset Pilegården, lokale 5: En Husumdrengs erindringer. Christian Kirkeby fortæller.

Søndag 26. april 2009: besøg af vores venskabsforening, Slangerup Lokalhistoriske Forening. Nærmere i næste nummer af Nyt fra Lokalhistorien

Slangerup Kirke tegnet af J.D. Herholdt, 1850

Søndag 7. juni 2009, kl. 14.00: Vandretur i Nordvest: Lersøparken og Bispebjerg Hospital med afslutning i Karens Hus med kaffe og kage. Christian Kirkeby viser vej.

Som tidligere meddelt indkaldes til
generalforsamling i Lokalhistorisk Selskab

tirsdag den 24. februar 2009 kl. 19.30
i medborgerhuset Pilegården, Brønshøjvej 17

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Godkendelse af det reviderede regnskab
4. Fastsættelse af kontingent
5. Valg til bestyrelsen

Valg til bestyrelsen for en toårig periode

Valg af bestyrelsessuppleanter

Valg af revisor

Valg af revisorsuppleant

6. Indkomne forslag
7. Eventuelt

Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev

Hjemmeside: www.lokalhistorie.webbyen.dk

Formand: Jens Peter Gjaldbæk, Storkebakken 33, 2400 Kbh. NV, tlf. 3860 0547

E-mail: peter.gjaldbaek@get2net.dk

Næstformand: Poul Lindebjerg Jensen, Mågevej 16, 2400 NV, tlf. 3834 4005

E-mail: poul.lindebjerg@gronnegaarden.net

Kasserer: Bo Öhrström, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf. 4046 9984

E-mail: dysse74@image.dk

I bestyrelsen i øvrigt:

Christian Kirkeby, Ernst Meyers Gade 20, 1772 Kbh. V, tlf. 3322 8917

mobil 2546 8917, E-mail: chr.kirkeby@humleby.dk

Kaare Vissing Andersen, Præstekærvej 18, 4.mf., tlf. 3889 0125

E-mail: kv.lokal@viserne.dk

Anne Brix Christiansen, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf. 4162 9984

E-mail: dysse74@image.dk

Suppleant og redaktør af Nyt fra Lokalhistorien:

Thomas Viggo Pedersen, Tagensvej 256, st.tv., 2400 København NV,

tlf. 3581 1233 / 2812 4024 E-mail: thomas@viggopedersen.dk

Kontingent for 2008: 125 kr. for enkeltmedlemmer, 175 kr. for husstandsmedlemskab og 175 for foreninger/institutioner.

Bankkonto ved kontingentindbetaling: reg.nr. 9570, konto.4 99 24 58

tryk: Tryk & Kopiservice, Bellahøjvej 121, tlf. 3810 1638